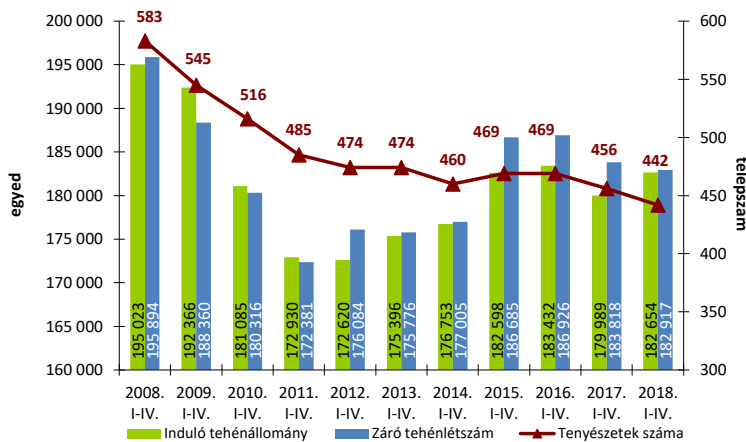
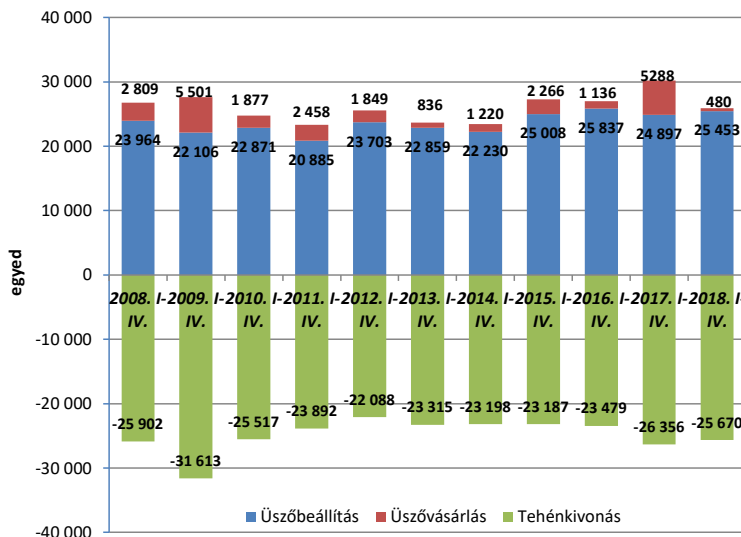

A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

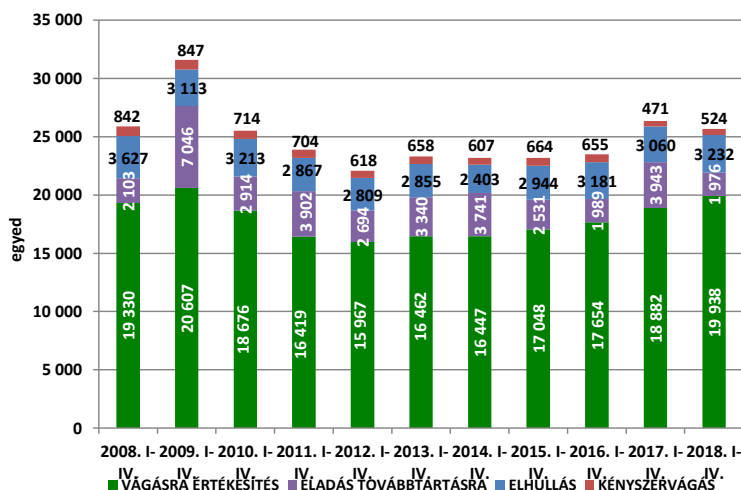
1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSÁMA (DB, 2008-2018. I-IV. HÓ)

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2008-2018. I-IV. HÓ)

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2008-2018. I-IV. HÓ)

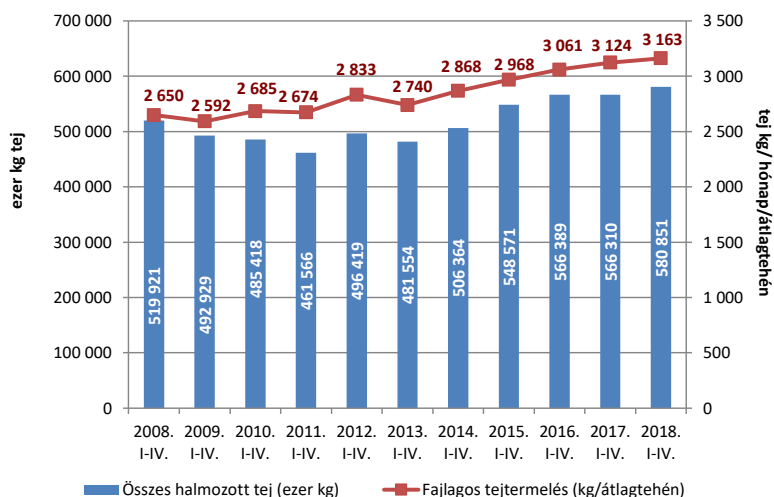

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek száma 442 volt 2018 áprilisában, kettővel csökkent (-0,5%) az előző hónaphoz képest, ugyanakkor 14-gyel kevesebb (-3,1%), mint tavaly áprilisban. 2018. április végén 901-gyel kevesebb (-0,5%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt 24,2%-kal (-141) kisebbedett, de 2008 áprilisa óta a záró tehénlétszám ennél kisebb mértékben, 12,98 ezer eggyel (-6,6%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehénlétszám 336-ról már 414-re nőtt.

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2017-ről 2018-ra - egy év alatt - érezhetően nőtt (+2.665 tehen; +1,5%), és az állomány bővülése 2018 első négy hónapjában - enyhe mértékben - tovább folytatódott (+263 egyed; +0,1%). Ennek oka, hogy bár 2018 első négy havában az üszövásárlások száma jelentősen csökkent (-4.808 egyed; -90,9%), de - az állománypótlás szempontjából meghatározó - üszöbeállítások száma nőtt (+556 egyed; +2,2%), rekord közeli szintet elérve az elmúlt 10 évben. Emellett a tehénkivonások száma is csökkent (-686 egyed; -2,6%) a tavalyi év hasonló időszakához képest. Mindezen tényezők eredményezték az év első harmadában a nagyon enyhe állománybővülést.

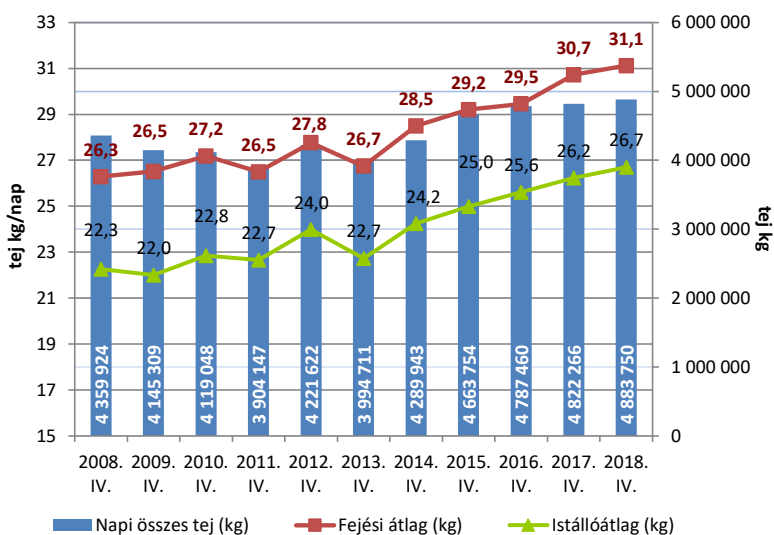
2018 első harmadában az állományból kivont tehenek 77,7%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 19.938 volt), ami kiugróan magas aránynak számít. A tehénkivonások 2,0%-áért (524 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami alacsony arány a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 12,6%-a (3.232 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya rekord alacsony volt (7,7%, 1976 egyed). 2018 első négy havában az induló tehénállomány 10,9%-át selejtezték, 0,3%-át kényszervágták, 1,8%-a elhullott, 1,1%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 14,1%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos aránynak tekinthető.

4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2008-2018. I-IV. HÓ)

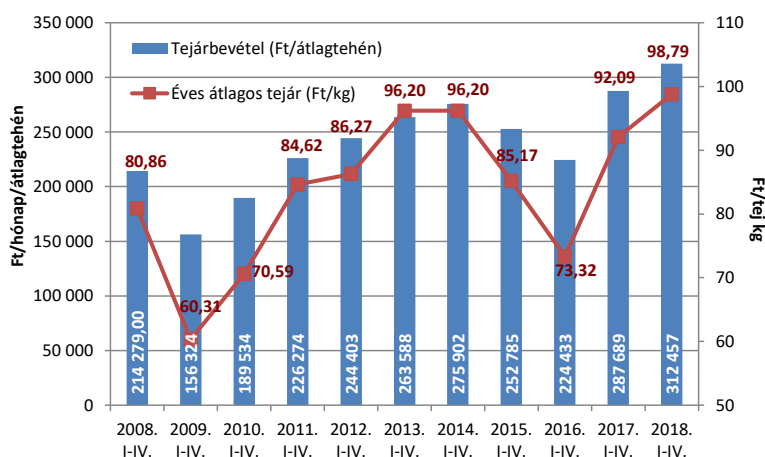
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehének összes halmozott tejtermelése 2018 első harmadában az elmúlt 10 év alatt a legnagyobb volt, meghaladta az 580 millió kg-ot, aminek elsődleges oka a fajlagos tejtermelés 3,16 ezer kg fölé történő emelkedése volt a vizsgált időszakban. 2017 első négy havához képest a fajlagos tejtermelés +39 kg-mal (+1,2%) nőtt, de az összes halmozott tejtermelés ennél nagyobb mértékben emelkedett (+14,5 millió kg, +2,6%) a tejelő állomány bővülése miatt. 2008 és 2018 áprilisa között a fajlagos tejtermelés növekedése 19,4%-os (!) volt (+513 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben 60,9 millió kg-mal (+11,7%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe zsugorodása miatt.

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2008-2018. IV. HÓ)

2018 áprilisában a napi összes tejtermelés az előző hónaphoz képest 6,5 ezer kg-mal, de a tavalyi év áprilisához képest is emelkedett (+61,5 ezer kg, +1,3%). 2017. április havához képest mind a fejési átlag (+0,40 kg, +1,3%), mind az istállóátlag enyhén nőtt (+0,47 kg, +1,8%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés közel 523 ezer kg-mal nőtt (+12,0%), a fejési és istállóátlag 4,83, ill. 4,44 kg-mal lett több (+18,4%, ill. +19,9%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető és a növekvő trend folytatódására számíthatunk.

6. ÁBRA: TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2008-2018. I-IV. HÓ)

A tehenenkénti tejárbevétel 2018 első harmadában 312,5 ezer Ft volt átlagosan, 8,6%-kal több mint 2017 első négy havában és az elmúlt 10 év legnagyobb első negyedévi bevételének felel meg. Ennek elsődleges oka a tejár érezhető, 7,3%-os éves emelkedése a vizsgált időszakban. 2008 óta a tejárbevétel összesen 45,8%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 19,4%-os és a tej árának 22,2%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2017 februárjától 2018. januárig folyamatosan emelkedett, meghaladva a 100 Ft/litert, de ezt követően csökkenésnek indult és múlt hónapra 95 Ft/l körüli szintre esett. A nyerstej kiviteli ára már hónapok óta csökkenő tendenciát mutat, és mostanra 80 Ft/l-es szintre csökkent, vagyis a belföldi felvásárlási árnál még mindig több, mint 15%-kal kisebb. Ez egyelőre további belföldi nyerstej árcsökkenést vetít előre, bár a globális tejtermékek árcsökkenésének áprilisban már ismét elkezdtek nőni.

Dr. Ózsvári László

Állatorvostudományi Egyetem
Budapest